31/01/2020

Η “Ανάσταση” της Ορθοδοξίας στην Τουρκία: Ανοίγει η Παναγία Σουμελά -Ξεκινούν οι εργασίες στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης

/ Επικαιρότητα

Η φετινή Ανάσταση του Κυρίου θα φέρει την “ανάσταση” στον ελληνισμό και την ορθοδοξία στην Τουρκία με ευοίωνες ειδήσεις για τα δύο σύμβολα της πίστης μας: την Παναγία Σουμελά και την Θεολογική Σχολή της Χάλκης.

Στην πρώτη οι εργασίες συνεχίζονται πυρετωδώς ώστε να ανοίξει εξολοκλήρου στις 18 Μαΐου, και στη δεύτερη η ανακαίνιση αναμένεται να ξεκινήσει (εκτός απροόπτου) μετά το Πάσχα.

Το τελευταίο διάστημα εκφράζεται από το Οικουμενικό Πατριαρχείο διάχυτη η αισιοδοξία για την επαναλειτουργία της Ιεράς Θεολογικής Σχολής της Χάλκης.

Ύστερα από σχεδόν πενήντα χρόνια «σιωπής» της Σχολής, ο Οικουμενικός Πατριάρχης σε πρόσφατη ομιλία του ανέφερε ότι στον ορίζοντα υπάρχουν κάποια ελπιδοφόρα σημεία για το άνοιγμά της.

Στο ίδιο κλίμα ο Επίσκοπος Ερυθρών Κύριλλος, νέος ηγούμενος της Μονής Αγίας Τριάδος Χάλκης, όπου στεγάζεται και η περιώνυμος ιστορική Σχολή, σε αποκλειστική του συνέντευξη στο «Εθνος της Κυριακής» αναφέρει ότι «έχουμε όντως σημάδια από διάφορους χώρους, εντός και εκτός της χώρας, για το άνοιγμα της Σχολής».

Ο κ. Κύριλλος αποκαλύπτει για πρώτη φορά ότι αμέσως μετά το Πάσχα ξεκινούν οι εργασίες ανακαίνισης και αποκατάστασης των κτιρίων της Μονής και της Σχολής, μια δαπάνη που έχει αναλάβει εξ ολοκλήρου ο κ. Αθανάσιος Μαρτίνος, Αρχων Οφφικιάλιος του Οικουμενικού Πατριαρχείου και πολιτικός διοικητής του Αγίου Ορους. Μάλιστα έχει υπολογιστεί ότι το έργο θα ολοκληρωθεί και θα παραδοθεί το 2024.

Όπως γράφει το “Εθνος” όλα ξεκίνησαν αμέσως μετά την ενθρόνισή του, τέλη Ιουλίου, όπου ο κ. Κύριλλος επισκέφθηκε τον κ. Μαρτίνο στο γραφείο του και τον παρακάλεσε να αναλάβει την ανακαίνιση της Σχολής. Τους δύο άνδρες συνδέει μεγάλη φιλία και αλληλοεκτίμηση από το παρελθόν, ενώ πολλές φορές ο κ. Μαρτίνος έχει εκφράσει δημόσια τη στήριξή του στο πρόσωπο του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου και του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Η απάντηση, φυσικά, ήταν θετική. Τις εργασίες ανακαίνισης και αποκατάστασης θα αναλάβουν τεχνίτες του περιβάλλοντος του κ. Μαρτίνου, οι οποίοι είναι εξειδικευμένοι και γνώστες του αντικειμένου.

Ο κ. Γρηγόριος Πενέλης, στενός συνεργάτης του εφοπλιστή, είναι ο άνθρωπος που ανακαίνισε τον Ιερό Ναό της Ροτόντας του Αγίου Γεωργίου στο Κάιρο, και το τουρκικό αρχιτεκτονικό γραφείο του κ. Ταμπανλίογλου είναι εκείνο το οποίο έχει αναλάβει όλα τα μεγάλα εθνικά έργα στην Κωνσταντινούπολη, μεταξύ αυτών και το κτίριο της νέας Οπερας Κωνσταντινουπόλεως.

«Με αυτήν τη συνεργασία Τούρκων τεχνιτών χτίζουμε μαζί με τη Σχολή και την εμπιστοσύνη των δύο λαών, στο μέτρο που αυτό μπορεί να συμβάλει» τονίζει ο ηγούμενος.

Και συνεχίζει: «Ηδη έχουν ξεκινήσει οι διαδικασίες για την έκδοση των σχετικών αδειών, καθώς επίσης και οι ανάλογες μελέτες, οι οποίες στηρίζονται σε μια προμελέτη που έκανε το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, κατόπιν προτροπής του τότε ηγουμένου και νυν Αρχιεπισκόπου Αμερικής Ελπιδοφόρου”.

Οπως έχει πει πολλές φορές ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος, «δεν θα δώσουμε ανάπαυση στους κροτάφους μας, μέχρις ότου δούμε τις κλειστές πύλες αυτού του φυτωρίου του Οικουμενικού Πατριαρχείου να ανοίγουν και πάλι και να υποδέχονται από κάθε σημείο της Οικουμένης νέα στελέχη που σκιρτούν για θεολογική κατάρτιση».

Υπενθυμίζεται ότι τον περασμένο Ιούνιο το Στέιτ Ντιπάρτμεντ αναφέρθηκε επίσης στην επαναλειτουργία τη Σχολής.

Κατά τη διάρκεια της καθιερωμένης συνέντευξης Τύπου για την παρουσίαση της έκθεσης για τις Θρησκευτικές Ελευθερίες, τόσο ο Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών Μάικ Πομπέο όσο και ο αρμόδιος πρεσβευτής των ΗΠΑ για τις θρησκευτικές ελευθερίες, Σαμ Μπράουνμπακ, αναφέρθηκαν στο θέμα της Χάλκης. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι συγκεκριμένες αναφορές έγιναν στην εισαγωγική τους τοποθέτηση, η οποία συνοψίζει την οπτική της Ουάσινγκτον για τα βασικότερα προβλήματα και παρατηρήσεις που αφορούν το συγκεκριμένο θέμα.

«Παροτρύνουμε την άμεση επαναλειτουργία της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης κοντά στην Κωνσταντινούπολη», είχε αναφέρει χαρακτηριστικά ο Αμερικανός ΥΠΕΞ, ενώ από την πλευρά του ο κ. Μπράουνμπακ είχε δηλώσει ότι «στην Τουρκία, η κυβέρνηση του προέδρου Ερντογάν συνεχίζει να κρατάει κλειστή τη Θεολογική Σχολή της Χάλκης. Την καλούμε να επιτρέψει την επαναλειτουργία της».

Η εκ βάθρων ανακαίνιση των εγκαταστάσεων

Τον περασμένο μήνα ανακοινώθηκε η εκ βάθρων ανακαίνιση των εγκαταστάσεων της Θεολογικής Σχολής με δαπάνη του κ. Αθανάσιου Μαρτίνου.

Ο κ. Μαρτίνος μάλιστα είχε επισκεφθεί την έδρα του Οικουμενικού Πατριαρχείου, όπου είχε συνάντηση συνεργασίας με τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο, στο πλαίσιο της σχεδιαζόμενης ανακαινίσεως του κτηρίου. Την απόφαση αυτή ο κ. Μαρτίνος την είχε κάνει γνωστή στον Παναγιώτατο κατά τη διάρκεια της συναντήσεώς τους τον περασμένο Σεπτέμβριο. Παραλλήλως, αναλαμβάνει την ανακαίνιση της Αστικής Σχολής Γαλατά αλλά και του Ι.Ναού Κοιμήσεως της Θεοτόκου στην Τένεδο.

Τα τελευταία χρόνια και επί Ηγουμενίας του τότε Μητροπολίτη Μοσχονησίων, νυν Γέροντος Δέρκων κ. Αποστόλου, έγιναν εργασίες συντήρησης αξιόλογες, αλλά ορισμένης κλίμακας. Επί των ημερών του τότε Μητροπολίτου Προύσης, νυν Αρχιεπισκόπου Αμερικής κ. Ελπιδοφόρου, έγινε εκ του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης μελέτη ανακαίνισης και αποκατάστασης των κτηρίων, η οποία και δημοσιεύθηκε σε ειδικό τόμο. Βάσει αυτής της μελέτης και κατά το πόσο αυτή είναι εφαρμόσιμη, υπέβαλε ο νυν Καθηγούμενος, Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Ερυθρών κ. Κύριλλος, την παράκληση στον κ. Μαρτίνο.

Σύντομο ιστορικό της Σχολής

Η σχολή στεγαζόταν αρχικά στη σταυροπηγιακή Μονή της Αγίας Τριάδας, στη Χάλκη, η οποία είχε ιδρυθεί από τον Πατριάρχη Φώτιο Α΄της Κωνσταντινούπολης (858-861 και 878-886).

Το 1844, ο Πατριάρχης Γερμανός Δ΄ κατά την πρώτη του πατριαρχεία (1842-1845), ίδρυσε το 1843 θεολογική Σχολή στις εγκαταστάσεις της μονής της Αγίας Τριάδας, την οποία και εγκαινίασε το αμέσως επόμενο έτος στις 13 Σεπτεμβρίου 1844.

Όλα τα κτήρια, εκτός από ένα παρεκκλήσι, καταστράφηκαν στο μεγάλο σεισμό που συνέβη στη Κωνσταντινούπολη στις 28 Ιουνίου του 1894 με συνέπεια να διακοπεί η λειτουργία της. Μετά από εκτεταμένες επισκευές και αναστηλώσεις από τον αρχιτέκτονα Περικλή Φωτιάδη, διάρκειας 17 μηνών, η σχολή με νέο πλέον κτίριο εγκαινιάστηκε στις 1 Οκτωβρίου του 1896.

Πολλοί Ορθόδοξοι θεολόγοι, ιερείς, επίσκοποι και πατριάρχες φοίτησαν στην Ιερά Θεολογική Σχολή της Χάλκης, συμπεριλαμβανομένου και του Πατριάρχη Βαρθολομαίου. Οι φοιτητές στη Χάλκη περιλάμβαναν όχι μόνο γηγενείς Έλληνες, αλλά και Ορθόδοξους Χριστιανούς από όλο τον κόσμο, προσδίδοντας στη σχολή έναν διεθνή χαρακτήρα. Επίσης, πολλοί πατριάρχες, επίσκοποι και πρώην δάσκαλοι έχουν ταφεί σε ειδική περιοχή του κήπου.

Οι θεολογικές εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν το Παρεκκλήσιο της Αγίας Τριάδος, κοιτώνες, αναρρωτήριο, γραφεία, και την πανεπιστημιακή βιβλιοθήκη η οποία κατέχει σημαντική ιστορική συλλογή βιβλίων, περιοδικών και χειρογράφων.

Το 1971 η σχολή έκλεισε εξαιτίας ενός τουρκικού νόμου που απαγόρευε τη λειτουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων. Το 1998 η επιτροπή ιδιοκτητών της σχολής διατάχθηκε να διαλυθεί, αλλά διεθνής κριτική έπεισε την Άγκυρα να ακυρώσει τη διαταγή.

Αντίστροφη μέτρηση για το άνοιγμα της Παναγίας Σουμελά

Μπορεί ο βαρύς χειμώνας της Τραπεζούντας να έντυσε στα λευκά τη μονή της Παναγίας Σουμελά στον Πόντο, ωστόσο οι τουρκικές Αρχές διαβεβαιώνουν ότι η τελική φάση των εργασιών αναστήλωσης και αποκατάστασης προχωρά κανονικά ώστε το μνημείο να είναι εξ ολοκλήρου επισκέψιμο στις 18 Μαΐου, δηλαδή τη φετινή Διεθνή Ημέρα Μουσείων.

Στην περιοχή βρέθηκε προ ημερών ο επικεφαλής της διεύθυνσης Πολιτισμού και

Τουρισμού της Τραπεζούντας Αλί Αϊβάζογλου, και μάλιστα ανέβασε σχετική ανάρτηση στο Facebook.

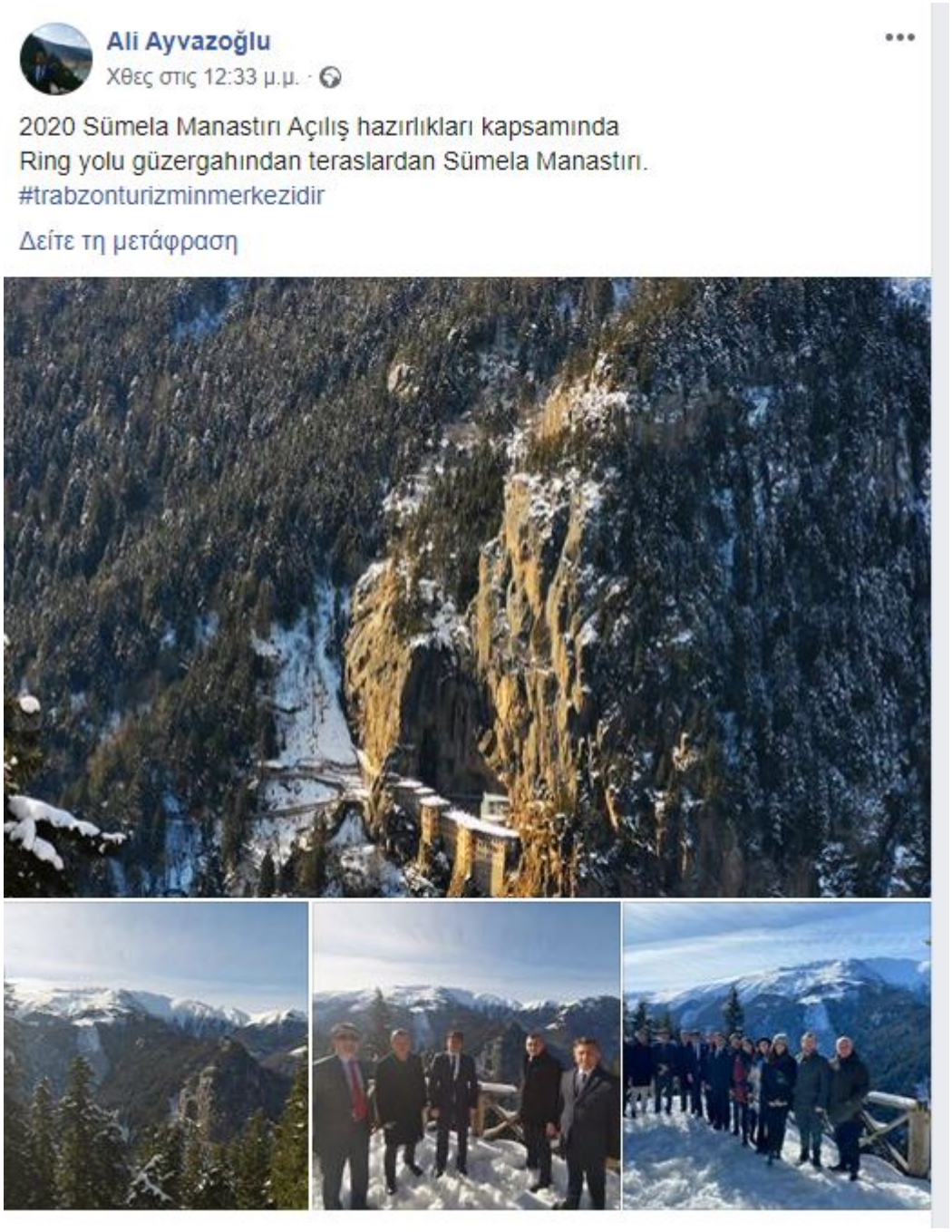

Το σπουδαίο ορόσημο, όχι μόνο για τον ελληνισμό του Πόντου αλλά και για το νομό της σημερινής Τουρκίας, από τις 25 Μαΐου 2019, οπότε και άνοιξε μέχρι την πρώτη αυλή έπειτα από σχεδόν τέσσερα χρόνια εργασιών και αναστηλώσεων, έχει δεχθεί χιλιάδες επισκέπτες. Ο υπουργός Πολιτισμού και Τουρισμού έχει δεσμευθεί ότι δεν θα υπάρξει άλλη καθυστέρηση, και ότι όλα θα είναι έτοιμα την άνοιξη.

Κατά τη διάρκεια των αναστηλωτικών φάσεων που ολοκληρώθηκαν έχουν απομακρυνθεί περίπου 4.000 τόνοι επικίνδυνων βράχων, ενώ ασφαλίστηκε και ένας βράχος 360 τόνων που απειλούσε το μοναστικό συγκρότημα. Επιπλέον έγιναν
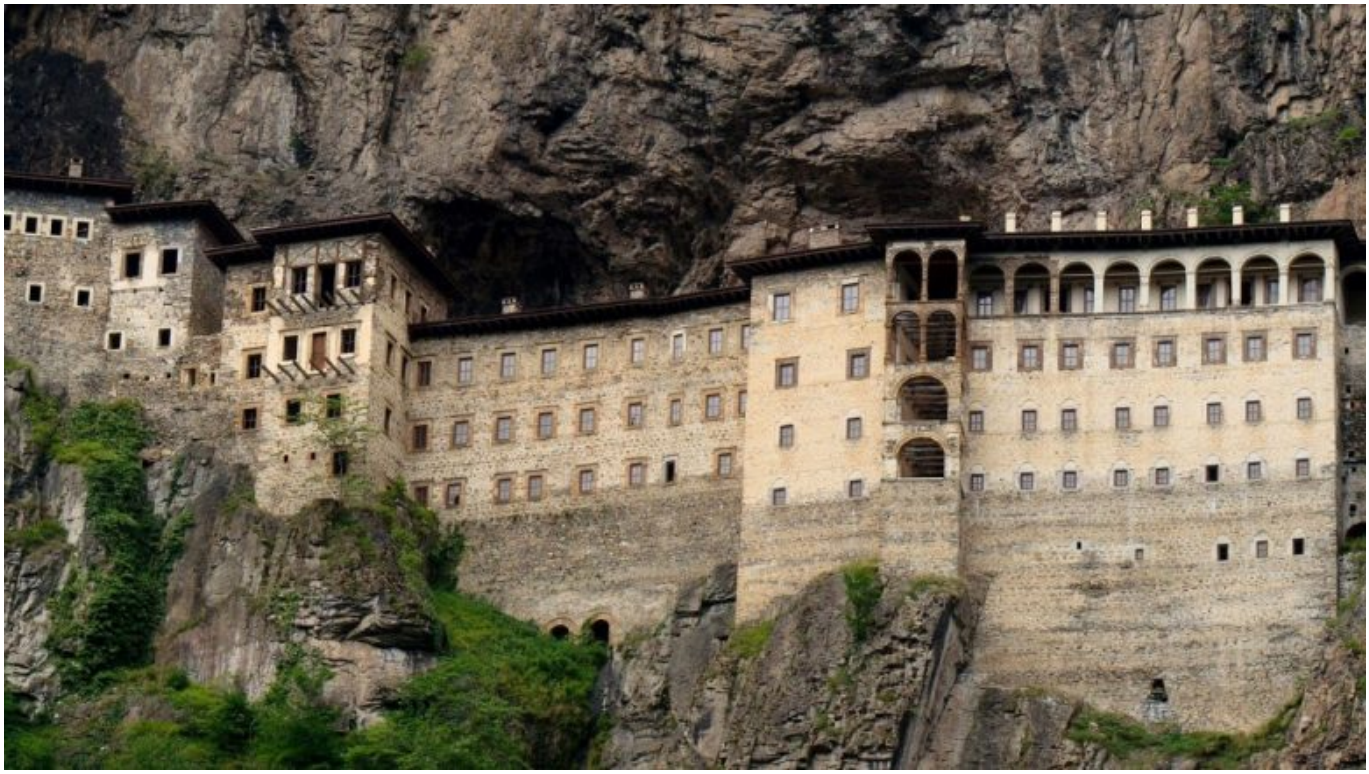
εργασίες εξωραϊσμού στο μονοπάτι προς την Παναγία Σουμελά και εργασίες αποκατάστασης στο ιστορικό υδραγωγείο και στα σκαλοπάτια που οδηγούν στο μοναστήρι.